

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๐

๑. ความจริง เสียงอย่างอื่น ที่ชื่อว่าสามารถแผ่ไปสู่ร่างกายทั้งสิ้นของพวก
บุรุษดำรงอยู่ได้เหมือนกับเสียงหญิงมีอยู่ก็หาไม่ได้ ๑ เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้า
จึงตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย เราไม่พิจารณาเห็นเสียงอื่น แม้สักอย่างอันจะครอบงำจิตของ
บุรุษตั้งอยู่เหมือนเสียงหญิง นะภิกษุทั้งหลาย ๑ สามเณรถือเอานิมิตในเสียงนั้นแล้ว
ปล่อยปลายไม้เท้าแล้ว เรียนว่า ท่านขอรับ ขอพระคุณท่านกรุณาหยุดก่อน กระทบมี
กิจอยู่ ดังนี้แล้ว ไปยังสำนักของหญิงนั้น ๑ นางเห็นสามเณรนั้นแล้วได้นั่งเฉยแล้ว ๑
สามเณรนั้น ถึงศีลวิบัติกับนางนั้นแล้ว ๑ พระเถระคิดว่า เมื่อкинเอง เราได้ยินเสียงเพลง
เพลงหนึ่ง ก็แล เสียงเพลงนั้น เป็นเสียงหญิง ถึงสามเณรก็ชักซ้ายอยู่ เธอจักถึงศีลวิบัติ
เสียแน่แล้ว ๑ ฝ่ายสามเณรนั้นทำกิจของตน สำเร็จแล้วมาเรียนว่า พวกเราไปกันเถิด
ขอรับ ๑ ขณะนั้น พระเถระถามเธอว่า เธอกลายเป็นคนชั่วเสียแล้วหรือ สามเณร ๑
สามเณรนั้นนิ่งเสีย แม้ถูกถามบ่อยๆ ก็ไม่พูดอะไร ๑ ลำดับนั้น พระเถระพูดกับสามเณร
นั้นว่า กิจคือการจับปลายไม้เท้าของเราด้วยคนชั่วเช่นเธอ ไม่จำเป็นต้องมี ๑ สามเณรนั้นถึง
ความสลัดใจแล้วเปลื้องผ้ากาสาเยาะออก นุ่งห่มอย่างคฤหัสถ์แล้ว เรียนว่า ท่านขอรับ
เมื่อก่อนนี้ กระทบเป็นสามเณร แต่เดี๋ยวนี้ กระทบเป็นคฤหัสถ์แล้ว อนึ่งกระทบเมื่อ
บวช ก็ไม่ได้บวชด้วยศรัทธา บวชเพราะกลัวอันตรายในหนทาง ขอท่านจงมา ไปกัน
เถิด ๑ พระเถระพูดว่า คุณ คฤหัสถ์ชั่วก็ดี สมณะก็ดี ก็ชั่วเหมือนกัน เธอแม้ดำรงอยู่
ในความเป็นสมณะแล้ว ก็ยังไม่สามารถบำเพ็ญเพียงศีลให้บริบูรณ์ได้ เป็นคฤหัสถ์จัก
ทำความดีงามชื่ออะไรได้ กิจคือการจับปลายไม้เท้าของเราด้วยคนชั่วเช่นเธอ ไม่จำเป็น
ต้องมี ๑

๒. กรรมแม่ของพระเทวทัต เพราะยังพระเจ้าอชาตศัตรูกุมารให้ปลงพระชนม์ พระราชาที่ดี เพราะแตงนายขมังธนูก็ดี เพราะกัลลิ่งศิลาที่ดี มิได้ปรากฏเหมือนเพราะ ปล่อยข้างนาฟ้าคีรีเลย ฯ คราวนั้นแล มหาชนได้โจษจันกันขึ้นว่า แม่พระราชาที่พระเทวทัต นั้นเองเป็นผู้ให้ปลงพระชนม์เสีย แม่นายขมังธนูที่พระเทวทัตนั้นเองแตงขึ้น แม่ศิลาที่ พระเทวทัตเหมือนกันกัลลิ่งลง ก็บัดนี้ เธอก็ให้ปล่อยข้างนาฟ้าคีรี พระราชาที่เยวคคน ชั่วเห็นแบบนี้ ฯ พระราชา สดับถ้อยคำของมหาชนแล้วจึงให้นำสำหรับ ๕๐๐ คินไปมิได้ เสด็จไปยังที่อุปฐากของพระเทวทัตนั้นอีก ฯ ถึงชาวเมือง ก็มีได้ถวายอาหารแม่เพียง ว่าภิกษาหารแก่เธอผู้เข้าไปสู่กุล ฯ พระเทวทัตนั้น มีลาภสักการะเลื่อมลื่นแล้ว ประสงค์ จะเป็นอยู่ด้วยการหลอกลวง จึงเข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดาทูลขอวัตถุ ๕ ประการ ถูก พระผู้มีพระภาคทรงห้ามว่า อย่าเลย เทวทัต ผู้ใดปรารถนา ผู้นั้น ก็จงเป็นผู้อยู่ป่าเถิด ก็พูดว่า ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย คำพูดของใครจะงาม ของพระตถาคตหรือของเรา ความจริง ข้าพระองค์กราบทูล ด้วยสามารถข้อปฏิบัติอย่างอุกฤษฏ์อย่างนี้ว่า พระพุทธเจ้าข้า ดั่งข้าพระองค์ขอประทานวิโรกาส ขอภิกษุทั้งหลาย พึงเป็นผู้อยู่ป่าเป็นวัตร ถือบิณฑบาต เป็นวัตร ทรงผ้าบังสุกุลเป็นวัตร อยู่โคนไม้เป็นวัตร ไม่พึงฉันปลาและเนื้อตลอดชีวิต แล้วกล่าวชวนว่า ผู้ใดต้องการพ้นทุกข์ ผู้นั้นจงมากับเรา ดังนี้ แล้วหลีกไป ฯ พระเทวทัตนั้น พร้อมกับภิกษุ ๕๐๐ รูป ยังชนผู้เลื่อมใสในความประพฤติปอนให้ยอมรับวัตถุ ๕ ประการเหล่านั้น ให้ขอ (ปัจฉัย) ในสกุลทั้งหลายมาบริโภค ตะเกียกตะกายเพื่อทำลาย สงฆ์แล้ว ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. อิตถีสทโท วีย ทิ อณฺเวย สทฺโท ปุริสาณํ สกถสรีรํ ฝริตฺวา จาตุํ สมตฺถเณ นาม นตฺถิ ฯ เตนาห ภควา นานํ ภิกฺขเว อณฺเวย เอกสทฺทมปิ สมนุสฺส- สามี โย เอวํ ปุริสสฺส จิตฺตํ ปรียาทาย ติฏฺฐจฺติ ยถยิทํ ภิกฺขเว อิตถีสทฺโทติ ฯ

สามเณโร ตตฺถ นิมิตฺตํ คเหตุวายภฺญจิกฺโกภฺมึ วิสฺสชฺเชตฺวา ติฏฺฐจฺต ตาว ฆนฺเต กิจฺจํ เม อตถีติ ตสฺสา สนฺติกาํ คโต ฯ สาตํ ทิสฺวา ตฺถุหฺมึ อโหสิ ฯ โส ตาย สทฺธี สีสฺวิปตฺตี ปาปฺณิ ฯ เถโร จินฺเตสิ อิทาเนวโก คีตสทฺโท สฺฐยิตฺถ โส จ โข อิตถียา สามเณโรปิ จิรายติ โส สีสฺวิปตฺตี ปตฺโต ภวิสฺสตีติ ฯ โสปิ อตฺตโน กิจฺจํ นิฏฺฐา- เปตฺวา อาคนฺตฺวา คจฺฉาม ฆนฺเตติ อาห ฯ อถ นํ เถโร ปุจฺฉิ ปาโป ชาโตสิ สามเณ- ราติ ฯ โส ตฺถุหฺมึ หุตฺวา ปฺนปฺปฺนํ ปฺนฺนุจฺปิ น กิณฺจ กเถสิ ฯ อถ นํ เถโร อาห ตาทีเสน ปาเปณ มม ยภฺญจิกฺโกภฺมึคคหณกิจฺจํ นตฺถีติ ฯ โส ลํเวคปฺตฺโต กาสายานิ อปเนตฺวา คิหิณิยาเมณ ปรีหิตฺวา ฆนฺเต อหํ ปุพฺเพ สามเณโร อิทานิ ปนฺมहि คิหิ ชาโต ปพฺพชนฺโตปิจําหํ น สทฺธาย ปพฺพชิตฺ มคฺคปริปฺนถฺภเยน ปพฺพชิตฺ เอถ คจฺฉามาติ อาห ฯ อวฺโส คิหิปาโปปิ สมณฺปาโปปิ ปาโปเยว ตวํ สมณฺภาเว จตฺวาปิ สีสฺมตฺตํ ปฺนเรตฺุ นาสกฺขิ คิหิ หุตฺวา กิณฺนาม กลฺยาณํ กริสฺสสิ ตาทีเสน ปาเปณ มม ยภฺญจิกฺโกภฺมึคคหณกิจฺจํ นตฺถีติ ฯ (รวมปทฎกถาย ปจโม ภาค/หน้า ๑๔ - ๑๕)

๒. เทวทตตสสาปี กมมํ เนว ตถา รณโณ มาราปีตตตตา น วรกันํ ปโย-
 ชิตตตตา น ลีลาเย ปวิทตตตา ปากฏํ อโหสิ ยถา นาฟ้าคิริหตฺถิโน วิสฺสชฺชิตตตตา ฯ
 ตทา หิ มหาชนโน ราชานํ เทวทตเตเนว มาราปีโต วรกานํ ปโยชิตา ลีลาเย ปวิทตา
 อิทานํ ปน เตน นาฟ้าคิริ วิสฺสชฺชานํโต เอวรูปํ นาม ปาปํ คเหตุวา ราชา วิจรตีติ
 โกลาหลมกาลิ ฯ ราชานํ มหาชนนุสสํ กถํ สุตฺวา ปณฺจ ธาณีปากสทานิ ทราเปตฺวา น ปฺน
 ตสฺสุปฺนฺจัน อคมาสิ ฯ นาคราปีสฺส กุลํ อุปคตสฺส ภิกขามตฺตมฺปิ นาทํสุ ฯ โส
 ปริหีนลาภสฺสกาโร โภหณฺเยน ชีวิตฺกามา สตถารํ อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺจ วตฺถุนิ
 ยาจิตฺวา ภควตา อลํ เทวทตต โย อิจฺฉติ อารณฺญโก โหตุติ ปฏิกฺขิตฺโต กสฺสาวุโส
 วจันํ โสภณํ ก็ ตถาคตสฺส อุทาทุ มม อหํ หิ อุกฺกฏจฺวเสน เอวํ วทามิ สาธุ ภนฺเต
 ภิกขุ ยาวชีวํ อรณฺญนิกา อสฺสุ ปิณฺฑปาติกา ปัสฺสกุลิกา รุกฺขมฺมูลิกา มจฺจมนํสํ น ชาเทย-
 ญฺนติ โย ทุกฺขา มุจฺจิตฺกามา โส มยา สหฺธี อากจฺจตฺตติ วตฺวา ปกฺกามิ ฯ อิติ โส
 ปณฺจสเสหิ ภิกขุหิ สหฺธี เตหิ ปณฺจหิ วตฺถุหิ ลฺล
 วิญฺญาเปตฺวา ภฺวชฺชนฺโต สงฺฆเมทาย ปรกฺกมิ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกถาย ปจฺโหม ภาโค/หน้า